

„Nowosielski - sztuka sakralna. Podlasie, Warmia i Mazury, Lublin” - spotkanie promocyjne wydawnictwa

„Nowosielski - sztuka sakralna. Podlasie, Warmia i Mazury, Lublin” to publikacja poświęcona sakralnym realizacjom Jerzego Nowosielskiego na terenie obecnego województwa podlaskiego, warmińsko - mazurskiego i lubelskiego. W środę, 20 lutego br. w Akademii Supraskiej odbyło się spotkanie promocyjne wydawnictwa, którego gośćmi byli autorka książki - Krystyna Czerni, Piotr Sawicki i Bogusław Florian Skok - autorzy zdjęć dotyczących Podlasia oraz prof. Leon Tarasewicz.

Publikacja jest kolejnym krokiem do popularyzacji i zwrócenia uwagi na konieczność otoczenia opieką dzieł będących przykładem wielokulturowego dziedzictwa Rzeczypospolitej. Ma także na celu promocję twórczości Jerzego Nowosielskiego – jednego z najważniejszych polskich malarzy drugiej połowy XX wieku.

Autorka albumu „Nowosielski - sztuka sakralna. Podlasie, Warmia i Mazury, Lublin” Krystyna Czerni podejmuje temat sztuki sakralnej artysty dokonując jej rzetelnej interpretacji i dokumentacji.

- Książka ma formę takiego ambitnego katalogu - mówiła Krystyna Czerni podczas konferencji prasowej tuż przed spotkaniem promocyjnym – Odnajdujemy tu reprodukcje wielu miejsc do tej pory nigdy w ten sposób nie opracowanych.

Publikacja jest drugim tomem szeroko zamierzonego opracowania monumentalnej sztuki sakralnej Jerzego Nowosielskiego. Pierwszy powstał ponad trzy lata temu i dotyczył Małopolski. W drugim albumie udokumentowano twórczość Nowosielskiego na terenie trzech regionów: Podlasia, Lublina, Warmii i Mazur.

- Te tereny łączy wspólny kawałek historii i dlatego wymyśliłam, że drugi tom będzie wspólny dla tych trzech regionów - zaznacza autorka.

Album zawiera blisko 600 zdjęć. Autorami fotografii „podlaskich” są Piotr Sawicki i Bogusław Florian Skok.

Znajdujemy tu zarówno współczesne barwne zdjęcia jak i dokumentację wnętrz już nieistniejących.

- Ten album w pewien sposób upamiętnia rzeczy, których już nie ma, albo został po nich tylko jakiś ślad, niezrealizowany projekt – podkreśla Krystyna Czerni – Jesteśmy zobowiązani aby te ślady pieczołowicie pielęgnować i ocalić od zapomnienia.

Zdaniem prof. Leona Tarasewicza to ważne wydawnictwo dla naszego regionu.

- Dobrze, że ta książka powstała, to jest druga po Księdze Wielkiego Księstwa Litewskiego (wyd. Ośrodek Pogranicze/ przyp.red.) publikacja, która może stać się wizytówką tej ziemi.

Współwydawcami albumu są: Samorząd Województwa Podlaskiego, Samorząd

Województwa Warmińsko-Mazurskiego, Muzeum Podlaskie w Białymstoku oraz Centrum Edukacji i Inicjatyw Kulturalnych w Olsztynie.

Sprzedaż albumu Krystyny Czerni „Nowosielski- sztuka sakralna. Podlasie, Warmia i Mazury, Lublin” prowadzi Muzeum Podlaskie w Białymstoku. Książki można nabyć w Ratuszu i w Muzeum Ikon w Supraślu. <http://muzeum.bialystok.pl/wydawnictwa/sztuka/>

Patronem medialnym spotkania poświęconego wydawnictwu „*Nowosielski- sztuka sakralna. Podlasie, Warmia i Mazury, Lublin*” jest Polskie Radio Białystok.

Wydarzeniem towarzyszącym promocji był wernisaż wystawy „NOWOSIELSKI. MALARZ- FILOZOF – TEOLOG.

Wystawa prezentuje projekty i szkice sakralne autorstwa Jerzego Nowosielskiego. Ekspozycji towarzyszy katalog, którego wydawcą są Akademia Supraska i Fundacja Oikonomos. Publikacja zawiera teksty związane z symposium NOWOSIELSKI. MALARZ – FILOZOF – TEOLOG, zorganizowanym przez Akademię Supraską w 2018 roku.

Organizatorzy: Akademia Supraska, Fundacja Oikonomos, Fundacja Villa Sokrates, Urząd Marszałkowski Województwa Podlaskiego, Muzeum Podlaskie w Białymstoku.

NOWOSIELSKI. MALARZ – FILOZOF – TEOLOG

Wystawa prezentuje projekty i szkice sakralne autorstwa Jerzego Nowosielskiego.

Są pośród nich koncepcje, które doczekały się realizacji, jak również te, do urzeczywistnienia których nigdy nie doszło oraz swobodne „zapiski” wyobraźni, które nie wiążą się z konkretnymi miejscami.

W twórczości sakralnej Nowosielskiego objawiała się odrębna interpretacja tradycji będąca wyjściem poza utarte schematy.

Nade wszystko twórczość ta była kompletną pod względem teologicznym. W koncepcjach wnętrz świątyń – zarówno cerkwi, jak i kościołów – dopełniały się ikonografia i wyposażenie.

W pracach Nowosielskiego kanon ikonograficzny ożywał, dzięki „intuicjom” artysty, malarskim rozwiązaniom barwnym i kompozycyjnym.

Wystawa prezentuje szkice, gwasze, zapiski krystalizujących się wizji. Są pośród nich projekty brył budowli, polichromii w świątyniach, ale również ikony i ikonostasy.

W niektórych niewielkich szkicach zadziwia wprawne i szczegółowe opracowanie ikonografii sakralnego wnętrza, a w innych syntetyczne potraktowanie obiektów – swego rodzaju „notatka”.

Niektóre koncepcje pozostają czasem jedynie utrwaloną na skrawku papieru ideą, przetwarzaną, powracającą myślą.

Pośród prezentowanych prac znajdują się projekty zrealizowane, jak również te na zawsze „utracone”, które miały szanse zaistnieć, ale szanse te zostały zaprzepaszczone.

Wiele pomysłów nie zostało przyjętych, zaakceptowanych – były bowiem zbyt otwarte,

niemieszczące się w utartych regułach myślenia o ikonie czy o przestrzeni sakralnej. Prezentowane na wystawie projekty i szkice potwierdzają rys odrębności twórczości Nowosielskiego na tle zjawisk w sztuce współczesnej.

Naznacza ją estetyka ikony – spotkanie wszystkich wątków istotnych w dziełach Nowosielskiego: oryginalnego wyrazu plastycznego z arsenałem środków formalnych zakotwiczonych w tradycji malarstwa ikonowego, nacechowany jednakże otwartością wobec języka sztuki współczesnej, ale również wiedzy teologicznej.

Właśnie „współwzajemność” tych dyscyplin odnaleźć można w szkicowych „zapiskach” i projektach Nowosielskiego.

W żadnym zamkniętym kanonie, regule nie dałoby się bezpiecznie zmieścić iskry łączącej teologię, filozofię i malarstwo – zjawiska, jakim była twórczość Nowosielskiego.

Ewa Zalewska

Organizatorzy składają podziękowania prof. Leonowi Tarasewiczowi i Fundacji Villa Sokrates za współpracę przy realizacji wystawy.

Organizatorzy: Akademia Supraska, Fundacja Oikonomos, Fundacja Villa Sokrates, Urząd Marszałkowski Województwa Podlaskiego, Muzeum Podlaskie w Białymstoku. Wystawie towarzyszy katalog, którego wydawcą są AKADEMIA SUPRASKA i FUNDACJA OIKONOMOS.

Publikacja zawiera teksty związane z sympozjum NOWOSIELSKI. MALARZ – FILOZOF – TEOLOG, zorganizowanym przez Akademię Supraską w 2018 roku.

Katalog: WSTĘP // ks. Jarosław Jóźwik, Kanclerz Akademii Supraskiej; TEKSTY // prof. Aleksander Naumow, ks. dr Henryk Paprocki, dr hab. inż. arch. prof. PB

Krystyna Czerni – autorka wydawnictwa - (ur. 1957) – krytyk i historyk sztuki. W latach 80. jej teksty o sztuce na łamach pism bezdebitowych towarzyszyły Ruchowi Kultury Niezależnej. W latach 90. współpracowała z Telewizją Kraków (audycje Album Krakowskiej Sztuki i Sztukateria). Do 2018 roku związana była z Instytutem Historii Sztuki Uniwersytetu Jagiellońskiego. Zajmuje się sztuką polską xix i xx wieku oraz problemami sztuki sakralnej. Publikowała w wielu periodykach kulturalnych, czasopismach fachowych i katalogach wystaw. Opracowała edytorsko prace wybrane Mieczysława Porębskiego dla Wydawnictwa Literackiego oraz eseje i wywiady Jerzego Nowosielskiego dla Wydawnictwa Znak. Wydała m. in.: „Nie tylko o sztuce. Rozmowy z prof. Mieczysławem Porębskim” (Wydawnictwo Dolnośląskie, Wrocław 1993), Rezerwat sztuki (Znak, Kraków 2000), „Kantor – malarstwo, teatr. Przewodnik po twórczości artysty” (bwa w Bydgoszczy, Cricoteka, Bydgoszcz 2003), „Nowosielski” (Znak, Kraków 2006), Nietoperz w świątyni. Biografia Jerzego Nowosielskiego (Znak, Kraków 2011; wam, Kraków 2018), „Tadeusz Kantor. Spacer po linii” (Cricoteka, Kraków 2015). „Nowosielski w Małopolsce – sztuka sakralna” (Małopolska Fundacja Muzeum Sztuki Współczesnej. Kraków 2015). „Za swoje pisarstwo o sztuce nadrodzona m.in. Nadroda

im. Kazimierza Wyki" (2012), książka „Nietoperz w świątyni. Biografia Jerzego Nowosielskiego” trafiła do finału Nagród Literackich: Nike, Gdynia i Gryfia (2012). W 2017 roku obroniła pracę doktorską na Uniwersytecie Jagiellońskim pt. Koncepcja sztuki sakralnej Jerzego Nowosielskiego. Planuje wydanie kolejnych tomów korpusu monumentalnej sztuki sakralnej Nowosielskiego. Obecnie związana jest z Fundacją Wspierania Kultury irsa, pracuje nad monografią malarstwa Jerzego Tchórzewskiego oraz nad redakcją korespondencji Tadeusza Różewicza.

Piotr Sawicki – autor zdjęć do wydawnictwa dot. województwa podlaskiego (wspólnie z Bogusławem Florianem Skokiem). Polski artysta fotograf (ur.1948). Autor i współautor wielu wystaw fotograficznych indywidualnych, zbiorowych - w Polsce i za granicą. Jest organizatorem, współorganizatorem i uczestnikiem wielu plenerów fotograficznych. W latach 1968 - 1974 był fotoreporterem Centralnej Agencji Fotograficznej, w latach 1974 - 1984 współtworzył miesięcznik literacki *Kontrasty*. W 1978 był członkiem Zarządu Białostockiego Towarzystwa Fotograficznego. W 1981 roku został przyjęty w poczet członków Związku Polskich Artystów Fotografików, w którym obecnie pełni funkcję skarbnika Okręgu Północno - Wschodniego ZPAF. Piotr Sawicki za twórczość fotograficzną i działalność na rzecz fotografii został uhonorowany Nagrodą Twórczą Wojewody Podlaskiego oraz tytułem honorowym *Białostoczanin Roku* (1987), Nagrodą Prezydenta Miasta Białegostoku (1995), Nagrodą Marszałka Województwa Podlaskiego (2008), Nagrodą Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego (2007 oraz 2010). W 2017 roku został odznaczony Brązowym Medalem „Zasłużony Kulturze Gloria Artis” przyznany przez Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego Piotra Glińskiego.

Leon Tarasewicz- (ur.1957 w Walilach) – polski malarz białoruskiego pochodzenia, profesor sztuk plastycznych, nauczyciel akademicki Akademii Sztuk Pięknych w Warszawie. W 2005 został odznaczony przez ministra kultury Waldemara Dąbrowskiego Srebrnym Medalem „Zasłużony Kulturze Gloria Artis”. W 2011 został odznaczony Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski. Otrzymał także: Paszport „Polityki” (2000), Nagrodę im. Jana Cybisa (1998) oraz Nagrodę Fundacji Zofii i Jerzego Nowosielskich. W 2007 Tarasewicz otrzymał Wielką Nagrodę Fundacji Kultury za rok 2006 za *konsekwentne rzucanie wyzwania zarówno tradycyjnemu rozumieniu malarstwa, jak i wszelkim konwencjom rozumienia sztuki*. W 2014 otrzymał Perłę Honorową Polskiej Gospodarki (w kategorii kultura), przyznawaną przez redakcję *Polish Market* . W roku 2017 został laureatem prestiżowej Nagrody im. Jerzego Giedroycia dziennika "Rzeczpospolita" . Jest związany z Fundacją Villa Sokrates i Galerią Krynki. Jerzego Nowosielskiego artysta uważa za swego „mistrza”, bardzo ważną postać w swoim życiu.

Bogusław Florian Skok - ur. w 1965, mieszka w Białymstoku. Artysta fotografik, fotoreporter oraz dokumentalista. Autor wielu wystaw indywidualnych oraz współautor

wystaw zbiorowych. Członek Związku Polskich Artystów Fotografików. Prezes Okręgu Północno-Wschodniego ZPAF w Białymstoku. Jak sam twierdzi, fotografia jest dla niego ciągłym poszukiwaniem.

